

Michał Judycki

Order Orła Białego dla arcybiskupa Polonii

Niepodległość i Pamięć 25/3 (63), 289-292

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Michał Judycki

Fundacja Polonia Semper Fidelis

Order Orła Białego dla Arcybiskupa Polonii

Za zasługi w krzewieniu polskości i postaw patriotycznych wśród polskiej emigracji na świecie oraz za sprawowaną nad nią duszpasterską opiekę, Prezydent RP Andrzej Duda odznaczył w maju br. arcybiskupa Szczepana Wesołego Orderem Orła Białego¹.

Szczepan Wesoły urodził się 16 października 1926 roku w Katowicach, jako syn Franciszka, powstańca śląskiego i Elżbiety z domu Kuś. Po ukończeniu szkoły powszechnej w Katowicach kontynuował naukę w miejscowym gimnazjum. Wybuch II wojny światowej zmusił go do przerywania nauki i podjęcia pracy zawodowej, żeby pomóc rodzinie, która znalazła się w trudnej sytuacji materialnej. Przez ponad rok pracował jako uczeń kupiecki w Sosnowcu, a następnie jako praktykant w hurtowni żelaza w Katowicach. W październiku 1943 został wcielony do armii niemieckiej i skierowany na front zachodni do Cannes we Francji. Po dziesięciomiesięcznej przymusowej służbie udało mu się zbiec do armii amerykańskiej, a następnie do II Korpusu Polskiego we Włoszech, gdzie otrzymał przydział do oddziału

¹ Order Orła Białego jest najstarszym i najwyższym polskim orderem w dawnej i obecnej Rzeczypospolitej. Ustanowiony został w pierwszych dniach listopada 1705 roku, przez króla Augusta II. Na przestrzeni kilku stuleci przechodził on różne historyczne przemiany, m.in. w Polsce Ludowej ustawa orderowa z 1960, uchwalona przez Sejm PRL pominęła Order Orła Białego. Order nie został *de facto* zlikwidowany, ale też oficjalnie nie istniał. Dopiero w 1992, wraz z nową ustawą orderową Order Orła Białego stał się najwyższym odznaczeniem Rzeczypospolitej i w myśl ustawy „nadawany jest za znamienite zasługi zarówno cywilne, jak i wojskowe, położone w czasie pokoju lub wojny, dla chwały i pożytku Rzeczypospolitej Polskiej”.

łączności. Po zakończeniu działań wojennych ukończył kursy maturalne II Korpusu w Alesano.

Po demobilizacji osiedlił się w Wielkiej Brytanii, gdzie pracował jako robotnik w stalowni, a później w przędzalni, udzielając się jednocześnie społecznie w polskiej Akcji Katolickiej i Sodalicii Mariańskiej. Organizował zjazdy, spotkania i różne imprezy o charakterze religijnym i towarzyskim w Ośrodku Polskim w Halifaksie i Yorku. W 1951 został przyjęty do kolegium prowadzonego przez ojców jezuitów w Osterley pod Londynem, a w następnym roku rozpoczął studia seminaryjne w Papieskim Kolegium Polskim w Rzymie, które odbywały się na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim. Ukończył je licencjatem z teologii w 1957 roku.

Po święceniach kapłańskich, które przyjął 28 października 1956 roku w Rzymie, z rąk Valerio kardynała Valeri, przez dwanaście miesięcy był do dyspozycji arcybiskupa Józefa Gawliny, pracując początkowo przy wydawnictwach, a następnie jako duszpasterz Polaków we Włoszech. W 1959, na polecenie ordynariusza podjął studia podyplomowe z teologii pastoralnej na Papieskim Uniwersytecie Laterańskim, które zakończył doktoratem. Uczęszczał również na kursy specjalistyczne w Papieskiej Akademii Alfonsianum i na uniwersytecie Pro Deo.

W latach 1961–1965, jako kierownik sekcji słowiańskiej biura prasowego Soboru Watykańskiego II redagował komunikaty prasowe dla dziennikarzy z Europy Wschodniej. Po zakończeniu Soboru został skierowany do Centralnego Ośrodka Duszpasterstwa Emigracji, gdzie m.in. organizował obchody Tysiąclecia Chrześcijaństwa Polski. W 1967 podjął się organizacji letnich kursów dla młodzieży emigracyjnej z Europy, które pod nazwą „Loreto” prowadził przez 25 lat.

W dniu 25 grudnia 1968 roku papież Paweł VI wyniósł go do godności biskupiej (stolica tytularna: Dragonara) i ustanowił sufraganiem gnieźnieńskim z przeznaczeniem do pracy wśród Polonii. Sakrę biskupią przyjął w Warszawie 7 lutego 1969 roku z rąk prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego. Przez pierwsze lata spełniał swoje zadania przy boku biskupa, a następnie kardynała Władysława Rubina, a po objęciu przez niego stanowiska prefekta Kongregacji ds. Kościołów Wschodnich, od 1980 prowadził przez wiele lat duszpasterstwo Polonii. Równocześnie był rektorem kościoła polskiego pw. św. Stanisława w Rzymie, przy którym od czasów arcybiskupa Józefa Gawliny mieści się centrala duszpasterstwa emigracji. W latach 1967–2000 kierował redakcją wydawanego w Rzymie „Duszpa-

sterza Polskiego Zagranicą”. W ramach prac Episkopatu Polski został sekretarzem Komisji ds. Duszpasterstwa Emigracyjnego oraz członkiem Komisji Maryjnej i Komisji ds. Środków Społecznego Przekazu. Ponadto wszedł w skład Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżnych.

W dniu 7 lutego 1994 roku papież Jan Paweł II wyniósł go do godności arcybiskupiej.

Arcybiskup Szczepan Wesoły odbył wiele podróży duszpasterskich odwiedzając katolickie ośrodki polonijne na całym świecie. Jest autorem licznych artykułów i opracowań naukowych, m.in. w „Zeszytach Historycznych” (Paryż), „Duszpasterzu Polskim Zagranicą” (Rzym) i pracach zbiorowych, ma w swoim dorobku także publikacje książkowe: *W służbie emigracji. Wybór listów pasterskich, kazań, przemówień, artykułów* (Londyn 1994), *Łączy nas kultura chrześcijańska* (Londyn 1996), *Aby wiara nie była daremna* (Katowice 2000). W 1996 został honorowym obywatelem Katowic. Doktor *honoris causa* Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (1996) i Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (2015).

Od 2003 był biskupem seniorem archidiecezji gnieźnieńskiej, rezydującym stale w Rzymie.

Arcybiskup Szczepan Wesoły, niestrudzony opiekun i duszpasterz Polonii, gorący patriota i wielki syn górnośląskiej ziemi zmarł 28 sierpnia 2018 roku w Rzymie. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 10 września 2018 roku w archikatedrze pw. Chrystusa Króla w Katowicach.

Michał Judycki

Nowość!

CENA
20 zł

Format: 210 x 297 mm
Ilość stron: 632
Kolorowe ilustracje
Oprawa twarda

Publikacja jest pokłosiem II już konferencji o tematyce kresowej zorganizowanej przez Muzeum Niepodległości i adresowanej do muzealników. Podobnie jak w tomie I - wydanym drukiem w 2009 roku - zamieszczone tu teksty są efektem pracy i pasji specjalistów w zakresie historii, etnografii i sztuki. Opracowanie jest niewątpliwie ważne i niezwykle potrzebne, ukazuje bowiem stan badań nad zgromadzonymi w muzeach kolekcjami i zbiorami, a ponadto orientuje w przechowywanych w różnych placówkach muzealnych eksponatach dotyczących Kresów.

Czytelnik będzie miał okazję zapoznać się z bogatą ikonografią, często jeszcze nigdzie niepublikowaną, a dotąd znaną tylko muzealnikom, natomiast prezentowana przez autorów bibliografia zapewne znacznie wzbogaci wiedzę na temat źródeł i opracowań o Kresach.

Szczegółowe informacje o publikacji oraz spis treści: www.muzeum-niepodleglosci.pl/publikacje

Zamówienia: kiosk@muzeumniepodleglosci.art.pl

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I SZKOLNICTWA NARODOWEGO
ORAZ SAMOZAJDZI WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MAZOWSZE
WOJEWÓDZTWO

Muzeum
Niepodległości

PIRRES
BIURO PRACOWNICZEJ KULTURY

POLSKIE
RADIO

PIRRES MEDIA
HISTORIA STOUCA WILSONIAN
Kartę Polską
Myl Polska